

POLSKA GAZETA LUDOWA

ORGAN POLSKIEGO CENTRUM KATOLICKO-LUDOWEGO

ODDZIAŁY:
LUBLIN, ul. Dawna 3.
POZNAN, ul. Półwiejska 26.

ROK IV WARSZAWA № 27
NIEDZIELA 6 LIPCA 1930 R.

Adres Redakcji i Administracji
WARSZAWA,
ul. Smolna Nr. 38 telef. 254-20.
Konto czekowe w P. K. O. 14750

Kongres Eucharystyczny w Poznaniu był wielką manifestacją uczuć religijnych ludności Polski

W czasie od 16-go do 29 czerwca odbywał się w Poznaniu ogólnokrajowy Kongres Eucharystyczny.

Ta wielka uroczystość świata katolickiego wypadła nad wyraz wspaniale. Na kongresie byli obecni: poseł czyli nuncjusz Stolicy Apostolskiej Marmaggi, Ks. Kardynałowie: Hlond i Kakowski; księża biskupi wszystkich diecezji, wiele duchowieństwa oraz nieprzeliczone masy wiernych.

Z pośrednictwem władz świeckich udział oficjalny brał minister rolnictwa p. Janta-Pelczyński, który wystąpił w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej; ks. wiceminister Żongłłowicz — w imieniu rządu, tudzież przedstawiciele miejscowych władz administracyjnych i rządowych.

Kongres został rozpoczęty uroczystym nabożeństwem w kościele Bożego Ciała. Cicha msza św. odprawił ks. kardynał Hlond, a podniósł kazanie wygłosił ks. biskup Szlagowski z Warszawy.

Tegoż dnia (26 czerwca) o godzinie 12-iej w południe, na terenach byłej Wystawy Powszechnej, rozpoczęły się plenarne obrady Kongresu, które otworzył prezes Ligi Katolickiej w Poznaniu, profesor Gantkowski.

W ciągu 2-eh dni następujących: 27 i 28 czerwca odbywały się w świątyniach poznańskich uroczyste nabożeństwa, połączone z całonocną adoracją Przenajśw. Sakramentu oraz nauki o treści religijnej, społecznej i wychowawczej.

W dniu zakończenia Kongresu, a więc 29 czerwca odbyła się procesja — pochodz z Katedry na Ostrowiu Tumskim na plac byłej Wystawy Krajowej.

Część tak imponującego dobyteczas w Polsce nie obserwowano. Dość wspomnieć, że w pochodzie procesji wzięło udział ponad 200 tysięcy osób.

Pochód przez ulice miasta trwał równo 3 godziny: od 8-iej do 11-iej rano.

O liczbie uczestników można mieć wyobrażenie, gdy się weźmie, że z samej Małopolski na dzień 29 czerwca przybyło 11 nadzwyczajnych pociągów z parnikami.

Pochód — procesję otwierały organizacje młodzieży ze sztanda-

rami, za którymi postępowały organizacje przysposobienia wojskowego, bractwa strzeleckie, stowarzyszenia rolnicze, rolnicze, urzędnicze, związki zawodowe i t. d.

Ogólna uwaga zwracała w pochodzie rodacy z Niemiec, Francji i Ameryki, którzy przybyli w liczbie około 3-eh tysięcy.

Poza organizacjami świeckimi, postępowały w procesji zakony żeńskie, potem męskie i w końcu

duchowieństwo rzymsko-katolickie grecko — katolickie.

W środku orszaku 30 biskupów, 4 księży niesło na wzniesieniu monstrancję z Najświętszym Sakramentem, za monstrancją postępował ks. Kardynał Hlond, w asyście ks. infułata Adamskiego.

Za ks. Kardynałem postępowali przedstawiciele rządu, postawie senatorowie oraz przedstawiciele władz miejscowych.

Procesję z Najświętszym Sakra-

mentem poprzedzały i zamykały oddziały wojskowe

Na terenie Powaz, Wystawy Krajowej, przy specjalnie zbudowanym ołtarzu, Nuncjusz Apostolski Marmaggi odprawił uroczystą Mszę św., w czasie której pienia religijne wykonały chóry w liczbie 3.000 uczestników.

Po Mszy św. odpiewano Te Deum laudamus, poczem Nuncjusz Apostolski udzielił Najśw. Sakramentem błogosławieństwa zbranym.

Na tem uroczystości Kongresowe zostały zakończone, a odwieżeni i pokrzepieni na duchu uczestnicy Kongresu zaczęli opuszczać Poznań, unosząc ze sobą niezapomniane wrażenia.

Wielką jest wina w polskim narodzie!

Przy wielkim udziale uczestników odbył się kongres centrolewu w Krakowie spokoju niedziej nie zakłócono

Zgodnie z zapowiedziami, w niedzielę 29 czerwca odbył się w Krakowie Kongres, czyli zjazd 6-ciu stronnictw środka i lewicy, tworzących tak zwany centrolew.

Na Kongres przybyli wrocławscy, delegaci organizacji politycznych z całego kraju oraz wiele ludności włościańskiej i rolniczej z województwa krakowskiego, kieleckiego i Śląska.

Obrady Kongresu rozpoczęły się o godz. 9.30 rano w sali Strzeżo Teatru, gdzie zebrano się około 2.000 delegatów.

Przemówienie wstępne wygłosił wicemarszałek Sejmu Róg, poczem przedstawiciele poszczególnych partji politycznych zaczęli odczytywać uchwały swoich klubów sejmowych, a więc: poseł Barlicki — w imieniu P. P. S.; poseł Malinowski — w imieniu „Wyzwolenia”; pos. Waleron — w imieniu Stron. Chłopskiego; pos. Witos — w im. „Piasta”; pos. Kusmiercz w im. Chrześ. Dem.; pos. Popiel — w imieniu Narodowej Partji Robotniczej.

Głównym mówcą w czasie obrad w teatrze był redaktor Stan. Thuąguł, który wygłosił dość obszerny i nietypywie ostry referat polityczny.

Referat rozpoczął się ten sposób: Od czterech lat wzmawiają w was, że jesteście szczęśliwi i syty, ale wy wiecie, że system jest rzadko kto, a szcze-

śliwym tylko głupiec, który i dźwięk festy nie widzi, że wszyscy razem walimy nie w jakiej strasliwy dół.

Zie jest na całym świecie, Wszędzie jest zastój w przemysle, bezrobocie i głód, upadek religii. Są to skutki szalenstwa wielkiej wojny. Ale u nas jest gorzej, niż gdzie indziej, bo nie widać nawet uczynków i rozsądnych ustawa poprawy. Ludzie, którzy się derwali do władzy, są tak bardzo obrabowani swoimi stanowiskami, swoich interesów zajęci, że na nie więcej nie starczy im już czasu i siły.

Omówiwszy dalej trudności z uzyskaniem zagranicznej pożyczki, niebezpieczeństwa wojenne ze strony sąsiadów oraz sprawy prawno-polityczne w państwie, p. St. Thuąguł w ten sposób zakończył swój referat.

Jezeli rząd i Prezydent Rzeczypospolitej mają jakikolwiek wpływ, to razem ze swymi zwolennikami w Polsce zniknąmą mniejszości, niech spróbują się o tem dowiedzieć przez uczucie wojaży. Jezeli tego nie uczynią, pozostanie im tylko przemoc, a nam z tą przemocą pozostać nie wolno.

Po referacie p. Thuąguł zabrakł głos prof. Marchlewskiego z „Piasta”, który mówił o potrzebie sprawiedliwości i praworządności w państwie; wreszcie poseł Chaciński (Chrześ. Dem.) odczytał rezolucję Kongresu.

Obrady zamknął poseł Niedziałkowski z P. P. S., wyrażając jednocześnie zgromadzonych na Rynek

Kieparaki, gdzie oczekiwali delegacje ze sztandaami oraz tłumy ludności i gdzie dalsza część manifestacji była wyznaczona.

Na Rynek Kieparaki, ze specjalnie ustawionych trybun, przemawiali do ludności (tak samo, jak w sali teatru) przedstawiciele poszczególnych stronnictw centrolewu.

Po przemówieniach poselskich i odczytaniu rezolucji uformował się pochód, który ze sztandaami i transparentami ruszył głównymi ulicami miasta, pod pomnik Mickiewicza.

Pod pomnikiem Mickiewicza przemawiał do zebranych ks. Panas i poseł Mostek z P. P. S., który zapowiedział następną zjazd na jesieni roku bieżącego do Warszawy.

Na tem Kongres centrolewu zakończono. Zbieg kongresu odbył się w zupełnym spokoju. Porządku nigdzie nie zakłócono, a małą grupkę komunistów, która chciała wszcząć zamieszanie bez trudności straż porządkowa rozprzysła.

Na zakończenie nadmienić wypada, że uchwalona przez Kongres rezolucja została — na polecenie władz sądowych — skonfiskowana, a to głównie z powodu jej ostentacyjnego ustępu, który był przeciwko osobie Prezydenta Rzeczypospolitej skierowany.

Po kongresie centrolewu

W niedzielę 29 czerwca odbył się, zapowiadany od kilku tygodni, kongres stronnictwa centrolewu w Krakowie.

Szczegółowe sprawozdanie z przebiegu Kongresu zamieściliśmy na stronie 1-jej naszej gazety, tu zaś chcemy podkreślić kilka faktów i uwag, jakie nam się przy tej okazji nasuwają.

Przedewszystkiem stwierdzić wypada, że — o ile przed Kongresem Krakowskim większą część naszego społeczeństwa do poczynania centrolewu odnosiła się z pewną rezerwą, a nawet nieufnością, o tyle po Kongresie zaobserwowaliśmy zjawisko całkiem odmienne: społeczeństwo zaczęło dążyć centrolew sympatja!

Kongres niedzielny nie był złym demagogów partyjnych, którzy przyjechali do Krakowa robić rewolucję, a odwrotnie: było to zgromadzenie działaczy politycznych, którzy do podwawelskiego grodu przybyli po to, aby... przeciw rewolucji zaprotestować!

O tej intencji Kongresu już na samym wstępie obrad, przez ministra marszałka Sejmu M. Rogo, uczestnicy zostali powiadomieni w ten sposób:

Zalaliśmy się tu — przedstawiciele 6-ciu stronnictw, aby dać wyraz naszym poglądom na to, co się w Polsce dzieje i na to, co powinno być. Są między nami różnice programowe. Ale łączą nas wszystkie przeciwności, że w Polsce musi zaprowadzić porządek prawny, musi być przywrócone poszanowanie prawa, ustalenie stosunków politycznych i zapewnienie bezpieczeństwa, ładu i pokoju w kraju.

Do tego będziemy wszyscy zgodni dążyć.

A więc podstawą Kongresu centrolewu w Krakowie była obrona praworządności w państwie. A skoro tak, cały przebieg manifestacji tejże w granicach prawa musi być utrzymany.

Tak się też i stało. Żadnych wykręceń, żadnych podburzeń, ani też zametu nie było.

Przemówienia poszczególnych postów i delegatów — acz miejscami w silnym tonie opozycyjnym utrzymane — wszystkie jednakże do jednego mianownika były sprowadzane: obrona praworządności w kraju!

Na obronę praworządności i Konstytucji tysiączne tłumy ludności na Rynek Kleparski — przez podniesienie rąk — złożyły ślubowanie.

To jest fakt godny głębszego zastrzeżenia.

Z życia codziennego wszystkim jest wiadomo, że prawo stanowi pewną uciążliwość dla człowieka, gdyż w znacznym stopniu swobody ruchów obywatela ogranicza. Na prawo nie sarka żąd pod jego przepisów się nie wyłamują tylko wysoce uświadomiony i tak zwany pełnowartościowy obywatel.

On pełnowartościowy obywatel wie, że dlatego, z nieograniczonej swobody ruchów i działania trzeba rezygnować, aby jednostkom słabszym współżycie w państwie ułatwić.

W odniesieniu zaś do obywateli mniej uświadomionych, albo wręcz — jednostek złych, rzadcy wszystkich krajów dla poszanowania prawa stosują przymus. I w tym celu rządy posługują się poli-

cją, a niekiedy — nawet i wojną.

Bo prawo musi być uszanowane. To też biorąc powyższe pod uwagę, fakt słobazowania przez tłumy obrony praworządności, a więc — prawa, co miało miejsce w Krakowie, należy z wielkim uznaniem podkreślić.

Z faktu tego widać, że w sposobie myślenia naszego ogółu w ciągu lat ostatnich zaszły znaczny zwrot. Zwrot na lepsze.

I czy nie pocieszają objawy, kiedy tysiące ludzi różnych stanów i zawodów wyciągają ręce ku górze i ślubują twardo stać na straży ustaw państwowych i i prawa?

Z szarej masy naszego społeczeństwa, która dotychczas — jako surowiec mogła być uważana — zaczyna się stopniowo wyłaniać świadomość swych obowiązków obywatela. I to jest pocieszające.

Jeżeli do tego dodamy żywo-łowite protesty przeciw próbom podważania granic naszego państwa przez sąsiadów i jeżeli uwzględnimy okoliczność, że obrady zjazdu nie jakas „Marsyliankę”, albo „Brygadę”, ale odegraniem hymnu narodowego były poprzedzone — to stwierdzić musimy, że Kongres Krakowski był aktem państwowym.

Przy stole obrad Kongresu w sali Starożytności w Krakowie zjednoczeniu w zgodzie przedstawiciele 6-ciu z walczących się dotychczas stronnictw politycznych, a na Rynek Kleparski ustawiły się zgodnie tych 6-ciu stronnictw delegacje do sztabantów.

Fakt ten posiada duże znaczenie wychowawcze. Wskazuje bowiem, że przy dobrej woli łatwo jest o jedność i zgodę w narodzie, że za ciętrawieniem partyjne nie jest w Polsce tak głęboko zakorzenione, jak by się naporóż wydawało i że ludzie, mówiący jednym i tym samym językiem — w chwili stosow-

nej — dogadac się potrafia.

Te okoliczności, któreśmy powyżej omówili stanowią bezspornie strony dodatnie niedzielnego zjazdu w Krakowie.

Nie możemy jednakże nie wspomnieć i o stronach ujemnych Kongresu.

Przedewszystkiem — zjazd Krakowski centrolewu był zarazem głośnym przypomnieniem zagranicy o tem, że stosunki wewnętrzne w Polsce nie tylko że się nie poprawiają, ale w dalszym ciągu zaostrzają. Na podstawie tego pisma zagranicze zopuszczy wiadomości o początkach wojny domowej w Polsce.

Rzecz zrozumiała, że to się nie może przyczynić do wzrostu zaufania obcych do Polski, na pozyskanie których tak bardzo nam w dalszych trudnościach gospodarczych zależy.

Ale trudno. Winić Sejmu, czy też centrolewu o to nie można.

Sejm dawno wiele dowodów jak ci współpracuj z rządem, a jeżeli obozowi rządowemu na tem nie za- leżało, to wynik musiał być taki, jaki obecnie obserujemy.

Jeżeli teraz chodzi o dalszy rozwój wypadków politycznych w Polsce, to jedno stwierdzić wypada, że po Kongresie Krakowskim, o współpracy między rządem, i Sejmem może być nie może.

Przez uchwalenie ostrych rezolucji, które przeciw marsz. Piłsudskiemu i Prezydentowi Rzeczypospolitej były skierowane — wszelkie mosły między obozem sejmowym i rządowym w Polsce zo- tały zerwane.

Z obecnej sytuacji politycznej wyszycie konstytucyjne może być tylko jedno: rozwiązanie Sejmu i rozpisanie nowych wyborów w kraju.

Tego dziś wzgląd na dobro państwa wymaga.

Marjan Częściłk.

Radio w Watykanie

Państwo Watykańskie po odzyskaniu niepodległości pragnie — w trosce o otoczenie należytą opieką wyznawców Kościoła katolickiego wykorzystywać wszelkie zdobyte techniczne osiągnięcia czasu. Wynalazkiem o wielkim znaczeniu, mogącym być łącznikiem między Głową Kościoła a narodami katolickimi, jest radio. Stolica Apostołaśka rolę radia w życiu Kościoła katolickiego docenia w sposób należyty, bo oto już w dn. 29 b. m. u- twarta została wielka radiostacja nadawcza w Watykanie. Moment otwarcia stacji tej zbiegnie się z wielkim historycznym zdarzeniem w dziejach Kościoła, bo w dniu tym przed mikrofonem stanie Ojciec Święty by z ręki otwarcia radiostacji, przemówić przez radio do całego świata katolickiego i udzielić mu błogosławieństwa.

Mowa Ojca Świętego, wygłoszona po raz pierwszy w historii Kościoła przez radjo, nadana zostaje przez wszystkie stacje radiowe świata, nie wyłączając Ameryki. Również i rajosłuchacze polscy w dniu tym, jak Polska długa i szeroka w najodleglejszych zakątkach kraju wyśluchają przedwiednia Głowy Kościoła katolickiego. Była to chwila o wielkim historycznym znaczeniu, a dla każdego katolika chwila wielkiego wzruszenia, kiedy przez radjo usłyszeli głos Ojca Świętego, przemawiającego do setek milionów wiernych.

OD SŁONCA

W okresie ostatnich czterech tygodni zamotowano w Polsce 65 wypadków zachorowań na zapalenie mózgu na 10 udaru słonecznego, z czego 28 wypadków było śmiertelnych.

RZEKI WYSYCHAJA.

Trwające od kilku tygodni upały sprawiły, że nie tylko rzeki miedzię, ale nawet Wisła w skutek parowania wody wysycha tak bardzo, że już wstrzymana woda Wisła zlegnęła nie tylko w górę Wistły, lecz również częściowo i w dół rzeki.

Stanowisko rządu wobec kongresu centrolewu w Krakowie

Następnego dnia po zakończeniu kongresu Centrolewu w Krakowie, to znaczy w poniedziałek 30 czerwca premier rząd p. Skłowski ufał się do Drusienik, by przybywającemu tam na kuracji marsz. Piłsudskiemu złożyć sprawozdanie.

Przed samym odjazdem zwrócił się do premiera Skłowski redaktor gazety krakowskiej z następującymi pytaniami:

— Jak się p. premier zapamięta na kongres „centrolewu”?

— Jeżeli to ma być próba zmobilizowania opinii na rzecz partyjników, podciągania mas do obrony ich obrażeń aspiracji, to trzeba stwierdzić, że próba ta — czego byłem pewien — nie udała się. Społeczeństwo nie ma żadnej opinii angażowania się do tego gry. Świadczą o to trafny instynkt społeczny.

— Czy z tego wynika, że p. pre-

mier lekceważy kongres krakowski?

— Tak, jeśli chodzi o zamierzenie na próbe się z strony „centrolewu” Natomiast — jakkolwiek skłony jestem do traktowania rezolucji jako nonsensów, do których do- prowadziła bezsilna histeria — to jednak jako szef rządzu nie mogę przechodzić do porządku nad rezolucjami, które dają do szerezenia anarchii i skierowane są przeciwko państwu i jego Najwyższemu Przedstawicielowi.

— Czy p. premier ma zamiar wyciągnąć z tego oksekwenecje?

Sprawa ta była przedmiotem na rad p. premiera z p. marsz. Piłsudskim i p. Prezydentem Rzplitej. Akt oskarżenia jest już dawno gotowy.

Ponieważ zarówno wszyscy członkowie prezydium kongresu jak i mówcy są posłami na Sejm i jako tacy mają zagwarantowane Konstytucją prawo nietykalności przeto dla wytoczenia im sprawy sądowej potrzebna byłaby uchwała Sejmu, zezwalająca na to — chyba, że Sejm byłby rozwiązany, wówczas bowiem prawo nietykalności poselskiej automatycznie wygasa.

Wystąpienie prokuratora mogłoby mieć zatem praktyczne skutki dopiero po rozwiązaniu Sejmu. Ale czy to tego dojdzie — niewia- domo.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Grobelkowo — wstępowa uprawa oziminy

Ukończone zostały wszystkie roboty wiosenne, rolnik zaczyna przygotowywać się do sianokosy, posiada teraz czas wolniejszy aby zastanowić się już ostatecznie nad przystąpieniem do uprawy oziminy.

Wiadomo, że co nagle, to po djabie, jak mowi stare polskie przysłowie, a ma to przysłówie szczególne zastosowanie w rolnictwie.

Wykonane to czy inne postanowienie dotyczące gospodarki rolnej trzyma rolnika w niepewności, z wyjąz, rok cały, a skutki decydująco wpływają na los warsztatu rolnego.

Bardziej, niż kiedykolwiek, klo pocze się dzisiaj rolnik nad tem, jakby uprawiał i co zasiał, aby praca jego przyniosła mu rzeczywistą korzyść. Zastanawiał się jakimi postąpiłować się metodami, które, najmniejszym kosztem, dałyby bez ryzyka znaczniejszy dochód.

Dzisiejsze czasy najmniej usposabiają gospodarza do zawiłych ryzykowych posunięz, chce on po postępować z wyraźną świadomością, że znajduje się od błęku jak niedaleko, że droga po której kroczy posiada wszelkie cechy drogi właściwej.

Obniżenie kosztu produkcji, najwyższa wydajność w stosunku do poniesionych nakładów, najmniejsze ryzyko, to są pragnienia każdego rolnika.

Zbliża się pora, gdy trzeba się zastanawiać nad rozpoczęciem uprawy pod oziminy.

Rzepak, jęczmień zimowy, pszenica i żyto, kolojno rolnika wyprzedzać zacząć w pole.

Bez odpowiedniej uprawy, a na następnie wykonanego siewu i systemnego pielęgnowania, mowić być nie może o opłacalnym i wysokim plonie.

To też rolnik winien się zastanowić nad obraniem praktycznego sposobu uprawy, jaka mogłaby w swoich warunkach przeprowadzić.

Siew zwykły rzutowy lub rzędy wraz z zasadniczymi uprawami przedsięwzięć nie stanowi już dzisiaj żadnych tajemnic — jest powszechnie znany.

Wyniki i opłacalność produkcji rolnej jest całkowicie uzależniona od kosztów, jakie ta produkcja po-

chlania. To też rolnik wie czego się może spodziewać po siewie tak rzutowym, jak i rzędomym.

Ale oprócz tych dwóch metod uprawy jest jeszcze trzecia, nowa.

Ostatnio, bo dopiero w roku 1928 został podany do publicznej wiadomości nowy sposób uprawy oziminy, a mianowicie: **grobelkowo — wstępowa uprawa Grobelnowicza.**

Tytułem prób — dla przekonania się praktyki, ego — jak też skutkuje ta nowa uprawa, szereg uświadomionych rolników, poczy-

niło już zasiewy systemem Grobelnowicza.

Kto chce nabrać przekonania jakie są wyniki grobelkowo — wstępowej uprawy, to niechaj sam lub ze swymi sąsiadami odwiedzi parę gospodarstw, gdzie według tego systemu uprawę przeprowadzono, a będzie mógł wtedy osądzić: warto, czy nie warto?..

Oto adresy szeregu gospodarstw, gdzie systemem Grobelnowicza uprawę oziminy przeprowadzono — podamy w następnym numerze.

A. Rogala.

Niepamiętna od stuleci posucha nawiedziła w tym roku Polskę

Observatorium astronomiczne w Krakowie, które prowadzi ze stawienia pogody w Polsce od roku 1782, stwierdza, że od r. 1814 nie zanotowano podobnie długiego okresu posuchy w czerwcu, jak w roku bieżącym.

W czerwcu bowiem mieliśmy 24-dniowy okres nieprzerwanej posuchy.

W ciągu ostatnich 116 lat zanotowano najdłuższy okres posuchy czerwcowej w roku 1887. Posucha ta trwała przez 14 dni.

Okres posuchy czerwcowej w r. 1904 wynosił wprawdzie tylko 10 dni, ale wielkie upały powtórzyły się 30 lipca i trwały do 24 sierpnia przerywane tylko raz krótkotrwałą burzą.

Rok 1848 znów odznacza się tem, że przez cały miesiąc z wyjątkiem jednego dnia pogodnego padał deszcz.

W ciągu tych 116 lat najwyższa temperatura wynosiła 39 stopni C w cieniu. Obecny okres posuchy nie należy do szczególniej upalnych, gdyż najwyższy poziom w cieniu wykazywał 29 st. C, ale po sucha tegożocna zaszkodziła bardzo urodzajom.

Tego dawno nie było... żniwa w czerwcu

Mamy do zanotowania zjawisko niezwykłe. Data 28 czerwca bież. roku ma znaczącym obszarze Polski rozpoczęły się żniwa. I to nie na płaszczystych gruntach podwarszawskich, ale nawet względnie mocnych ziemiach w powiecie pulawskim.

Żniwa w środku Polski zaczynały się corocznie w drugiej połowie, zazwyczaj około 20 lipca — tym czasem w roku bieżącym wskutek ciepłej wiosny, a następnie katastrofalnej suszy, żyta dojrzały przed wczesnie.

Data 28 czerwca, jako dzień rozpoczęcia żniw w środkowych województwach Polski, przedzie do historii, jako data niepamiętna od wiełu, wielu lat.

Przypieszenie żniw spowodowała przedwczesność niebywała kłęska suszy, jaka nawiedziła Polskę i jaka ciągle jeszcze trwa.

Żniarno w życie jest suche i niepełne, ale kłosi i słoma dojrzały już ostatecznie w palących promieniach słońca.

He było ludzi w Krakowie

Liczba uczestników Kongresu — według jednych obliczeń — miała wynosić ponad 30.000 osób, według zaś innych — około 10.000.

Najbliższe bieżymy prawdy, jeżeli weźmiemy cyfrę pośrednią, to znaczy — 20.000 osób.

Zmyślność u ptaków sąd w gromadzie bocianów

Mieszkańcy wsi Sommerfelde w Prusach, byli świadkami niezwykłego wypadku.

Od dłuższego czasu, bo od kilku lat, powracała zawsze pewna para bocianów do tego samego gniazda, położonego na jednej stole.

Kiedy kilka dni temu powrócił, jak corocznie, para bocianów i zamówiła się na dobre w swym gnieździe, nadecliała wrótce druga para bocianów, która, jak to wyraźnie można było zauważyć, brutalnie zrzuciła z gniazda prawych jego właścicieli i sama je za ją.

Skrzyżowane bocianów odleciały. W kilka dni potem zleciały na łacę opodal wsi około 20 bocianów, pomiędzy którymi znalazły także i owe wyrzucone z gniazda bocianów.

Po upływie dłuższego czasu, który był przeznaczony, jak było mowić, na przybycie oskarżonych, poleciała eskadra złożona z ośmiu bocianów, do gniazda i siła wyrzuciła napastników. Następnie silnymi uderzeniami, dziobów zmusiła ich do slawienia się przed

sądem bocianim na łacie.

Rozprawa nie trwała długo. Skrzyżdzeni, eskortowani przez bocianów, zostali wprowadzeni na nowo do swego poprzedniego mieszkania, podczas gdy reszta bocianów zrzuciła się na dwa bocianów, stojące już odład poza nawisem społeczności bocianiej i posła nimi uderzeniami dziobów zmusiła je do sromotnej ucieczki.

Po kilku godzinach, kiedy już wszystko się uspokoiło, odleciała także pozostała jeszcze przez jakiś czas straż policyjna.

HUMOR

NA CZASIE.

— Czemu będziesz, gdy urośniesz?

— Tem, czem jest tata.

— A czem jest tata?

— Bezrobotnym.

WYSTARCZY.

Sędzia: Dwadzieścia lat domu karnego dostaliście. Czyż macie je szcze coś do dodania?

Oskarżony: Przeciwnie panie panie sędzio, wolałbym coś odciągnąć.

Pobicie posła

Z Katowic donoszą: postowice Wiczorek i Komandor z Komunistycznej Frakcji Seimu Śląskiego zwołali na niedzielę 29 czerwca dwa wiece na ślasku: w Katowicach i Królewskiej Hucie.

W Katowicach policja wiec rozwiązała, w Królewskiej Hucie natomiast poseł Komandor zaczął do zebranych przemawiać.

W czasie wiecu pewna część słuchaczy zrzuciła się na posła Komandora, bijąc go kijami.

Od uderzeń poseł Komandor zemleł i upadł na bruk.

Nadbiegła policja i wyzwołała posła z niemymi opresji.

Wiec rozwiązano.

Żioła „Nawatoza”

Lecz chorozy wątroby, kamienie żółciowe, płatek nekrocy, reumatyzm, artretyzm, niedomagania kiszek i żołądka oraz inne cierpienia podbuchaące z niej przepianym materji. Zadać w aptekach. Skład główny: Warszawa, ul. Miodowa 9, apteka J. Dobrzańskiego. Wysłała pocztą.

